

49 nr 203
ГОЯН СТОЯНОВ МИРОСЛАВ ЯНАКИЕВ

Старобългарски
език
Текстове
и
речник

НАУКА И ИЗКУСТВО

ТОЯН
ТОЯНОВ
ИРОСЛАВ
НАКИЕВ

Старобългарски език Текстове и речник

Пето издание

НАУКА И ИЗКУСТВО СОФИЯ 1976

Учебникът представлява сборник от нормализирани и оригинални старобългарски текстове, специално обработени за семинарни упражнения на редовните студенти и студентите задочници по българска, руска и славянска филология. В него е включен и старобългарски речник, сравнително пълен и специално пригоден за нуждите на обучението по старобългарски език.

Учебникът е предназначен за студентите по българска, руска и славянска филология.

ПРЕДГОВОР

Старобългарският език — най-старият писмен славянски език — е една от главните научни дисциплини във Филологическия факултет на Софийския държавен университет. Той е необходима основа за сравнително-историческото изучаване на славянските езици и за историческата граматика на всеки един от тези езици.

Описателната граматика на съвременния български език също така се позовава в редица случаи на старобългарския език, за да изясни някои особености и закономерности в днешната структура на езика ни.

Текстове и речник при изучаването на старобългарския език са крайно необходими. Това не се нуждае от специално доказване.

От изданията на старобългарските паметници обаче в библиотеките се намират твърде ограничен брой екземпляри. При това те често са заети за продължително време от научни работници, поради което са почти недостъпни за студентите.

Излезлите досега сборници със старобългарски текстове не могат да задоволят нуждите, свързани с обучението по старобългарски език в нашия университет. Едни от тези сборници (на Карински, Лескин, Вондрак, Вайнгарт, Дилс) отдавна са изчерпани. Обемистият сборник на акад. Романски „Старобългарски език в образци“ (София, 1945) не бе съвсем пригоден за обучението главно поради липсата на речник към него. При това и той вече е изчерпан. По-новите сборници на чужди учени (Ваян — 1948, Селищев — 1952, Слонски — 1952) не могат да се набавят в необходимите за нашите студенти бройки.

Не сме по-добре и с речниците. Двухтомният речник на А. Хр. Востоков, издаден между 1859 и 1861 год., монументалният речник на Фр. Миклошич (*Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum. Vindobonae, 1862—1865*), както и издаденият у нас малък речник на старобългарския език (Атанас Илиев, Старобългарски речник. Помагало за изучаване старобългарски език и новобългарски правопис. Пловдив, 1901) отдавна са библиографски рядкости.

Нашата книга е предназначена да задоволи една остра нужда на обучението по старобългарски език в университета.

При подбора на текстовете сме се ръководили от стремежа да дадем по-характерни и разнообразни в езиково отношение откъси.

За да имат възможност студентите да се запознаят с вероятния първоначален текст на някои важни произведения от старобългарската литература, а така също и за да внесем по-голямо разнообразие